

SZÚCS LÁSZLÓ

Két vizsgaláz között

Mire ez a szöveg megjelenik, már javában készül sok ezer fiatal az országban a pótérettségire. Vagy nem készül rá, csak megadón várja. Nagyságrendileg a tizenkettedik osztályt végeztek egyharmada. Nyilván elsősorban azoknak fontos az oklevelet valahogy megszerezni, akik folytatni szeretnék tanulmányaikat, legalábbis valamely kellemes egyetemen töltenék következő néhány évüket. Ennél sokkal többet nem ér a papír, hisz ezekben a munkaerőhiányos időkben ott, ahol elegendő az alkalmazáshoz az érettségi, ott tökéletesen megfelel a tizenkét osztály elvégzését igazoló dokumentum is. Ha e mellé esetleg egy közepes erősségű nyelvvizsgát is felmutat a fiatal, akkor már Hawaii van.

A sikertelenül érettségizők arányát tekintve nem jobb a kép a magyar tannyelvű iskolákban, osztályokban végeztek körében, sőt, egyes megyékben kifejezetten rosszabb. Az a korábbi évekhez képest nővum, negatív fejlemény, illetve inkább egy hosszabb folyamat állomása, hogy míg korábban elsősorban a román nyelv és irodalom vizsga volt a magyar maturandusok mumusa, az idén e szerephez felzárkózott a magyar irodalom. Viták tárgya a tételek nehézsége, kapcsolódása a vizsgázó korosztály világgépéhez, külön problémaként azok esetében, akik reál tagozaton végeztek középiskoláikat. Az tény, hogy ha nem is buktak tömegesen e tárgyból a magyar érettségizők, de a magyar jegy mind kevésbé tölti be azt a hallgatólagos szerepet, hogy némi ellensúlyt jelentsen a várhatóan gyengébb román vizsgajegy jelentette hendi keppel szemben. A helyzetet akkor lehetne igazán pontosan értékelni, elemezni, ha részletes statisztikák készülnének (az egyes iskolatípusokra, régiókra stb. lebontva) a vizsgaeredményekről. Hiszen ezen adatok nélkül a szakmai

viták terméketlenek. Illetve még abban sem vagyok biztos, hogy léteznek alapos szakmai viták, s nem csak a problémák szőnyeg alá sepregetése zajlik.

A realitásokból kiindulva, a mai magyar irodalom tételsorokat feleslegesnek, értelmetlennek, terméketlennek látom. A nem bölcsésznek vagy hasonló szakra készülőktől nem várnám el, hogy mélyelemzést készítsenek egy nagy epikai műről, esszét írjanak valamely nagy alkotónk költészetéről. Nem az irodalom ellen akarok beszélni, éppen az irodalom megszeretése, elfogadása mellett. A mai helyzet nem teremt olvasó fiatalokat. A magyarul tanulók tudását e tárgy esetében annak alapján tesztelném, hogy tudjon a vizsgázó helyesen írni, szabatosan fogalmazni, mutassa meg, hogy a szókincse elég gazdag, s igazolja, hogy van – a magyar irodalomra is kiterjedő – általános műveltsége. Mindezt persze néhány önálló gondolatra felfűzve. Egy ilyen érettségi kevesebb stresszel és kevesebb elégtelen osztályzattal járna.

Na de hát hol élek én, hogy ilyeneket...?